

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Col·legi professional sobre la possibilitat d'informar a un tercer de la data en què un advocat col·legiat va causar baixa del Col·legi o va passar de la situació d'exercent a no exercent.

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Col·legi professional (...) (en endavant el Col·legi) en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar si informar a un tercer (ciutadà o advocat) sobre la data en que un advocat col·legiat va causar baixa del Col·legi o va passar de la situació d'exercent a no exercent pot suposar una vulneració de la legislació sobre protecció de dades per part del Col·legi.

Analitzada la consulta, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet el següent dictamen:

I

(...)

II

El Col·legi, demana el parer d'aquesta Autoritat per tal de conèixer si donar informació a un tercer (ciutadà o advocat) sobre la data en que un advocat col·legiat va causar baixa del Col·legi o va passar de la situació d'exercent a no exercent podria suposar una vulneració de la legislació de protecció de dades personals.

D'acord amb l'article 3.a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD) constitueix dada de caràcter personal: *"qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables."* Segons aquesta definició cap dubte pot generar la qualificació com a dada personal de la informació relativa a les situació d'exercici professional dels advocats.

En conseqüència, a l'hora d'analitzar la qüestió plantejada, caldrà tenir en compte els principis i garanties de la legislació de protecció de dades, especialment en relació amb la comunicació de dades. I en aquest sentit, l'article 3.i) LOPD estableix que es considerarà cessió o comunicació de dades: *"qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat."*

En la mesura que facilitar informació al ciutadà sobre la situació d'exercici professional d'un advocat, comporta la revelació de dades dels advocats a terceres persones, aquesta tindrà la consideració de comunicació o cessió de dades i, com a tal, s'haurà d'efectuar de conformitat amb el règim previst, amb caràcter general, per a les comunicacions de dades a l'article 11 de la LOPD.

En concret, l'article 11 LOPD preveu, en el seu apartat primer, que: *"les dades de caràcter personal objecte de tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el*

consentiment previ de l'interessat". Aquesta regla general troba però determinades excepcions, entre les quals cal destacar, la possibilitat que la comunicació estigui autoritzada en una llei o norma amb rang de llei (apartat 11.2.a LOPD), o quan es tracti de dades recollides de fonts accessibles al públic (11.2.b)).

Pel que fa a l'exercici d'una professió col·legiada, la pròpia LOPD (11.2.b)) preveu la possibilitat de comunicar les dades de persones que pertanyen a grups de professionals, com seria el cas de la guia de col·legiats del Col·legi, en donar-li la consideració de fonts accessible al públic.

Art 3. Definicions

j) Fonts accessibles al públic: els fitxers que poden ser consultats per qualsevol persona, sense que ho impedeixi una norma limitativa o sense altra exigència que, si s'escau, l'abonament d'una contraprestació. Només es consideren fonts d'accés públic el cens promocional, els repertoris telefònics en els termes que preveu la normativa específica i les llistes de persones que pertanyen a grups de professionals que continguin únicament les dades de nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic, direcció i indicació de la seva pertinença al grup. Així mateix, tenen el caràcter de fonts d'accés públic els diaris i els butlletins oficials i els mitjans de comunicació."

L'article 7.1.c) del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD) amplia les dades que hauran de contenir aquests llistats de persones que pertanyen a grups de professionals per a ésser considerades fonts d'accés públic i afegeix:

"Art. 7 RLOPD Fonts accessibles al públic:

(...) c) Les llistes de persones pertanyents a grups de professionals que continguin únicament les dades del nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic, adreça professional i indicació de la seva pertinença al grup. L'adreça professional pot incloure les dades del domicili postal complet, número telefònic, número de fax i adreça electrònica. En el cas dels col·legis professionals, es poden indicar com a dades de pertinença al grup les de número de col·legiat, data d'incorporació i situació d'exercici professional."

En el cas present, la dada consistent en la *situació d'exercici professional* dels advocats podria consistir en indicar si aquest *està exercint* (advocat exercent), o bé *no exerceix* (advocat no exercent), així com si es troba de baixa al Col·legi. Aquesta darrera és una informació que en certa manera ja es desprèn de la no publicació de les seves dades en el llistat de professionals.

Així doncs, la dada consistent en la *situació d'exercici professional* dels advocats és una dada que es pot publicar a la guia d'advocats del Col·legi, i per tant fer-la accessible als ciutadans que vulguin aquesta informació. Aquesta guia hauria de complir també amb el requisit establert a l'apartat segon de l'article 7 RLOPD en relació a les condicions que ha de tenir el llistat per poder ésser consultat: *"2. En tot cas, perquè els supòsits enumerats a l'apartat anterior puguin ser considerats fonts accessibles al públic, és necessari que la seva consulta la pugui fer qualsevol persona, no impedita per una norma limitativa, o sense més exigència que, si s'escau, l'abonament d'una contraprestació."*

Aquestes llistes de professionals tenen doncs la consideració de font d'accés públic (article 3.j) LOPD) quan contenen únicament les dades de nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic, adreça professional i la indicació de la seva pertinença al grup –que pot incloure el número de col·legiat, la data d'incorporació i la situació d'exercici professional- (7.c) RLOPD), i poden ser consultades per qualsevol persona i és la pròpia LOPD la que permet la comunicació de les dades en elles incloses sense necessitat de consentiment dels afectats (article 11.2.b).

III

Ara bé, en tractar-se aquest supòsit, d'informar al ciutadà de la situació d'exercici professional dels advocats, també podríem trobar l'habilitació que requereix l'article 11.2.a) LOPD en la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals (en endavant, Llei 7/2006), en relació amb allò que estableix sobre les seves funcions. Així en l'article 40.g) estableix com a "altres funcions" del Col·legi:

"g) Posar a disposició de les persones usuàries i consumidores destinatàries dels serveis professionals, i també de les persones col·legiades, la informació sobre els estatuts col·legials; els codis deontològics i de bones pràctiques de la professió; les dades professionals de les persones col·legiades; les vies de reclamació i queixes relatives a l'activitat col·legial o de les persones col·legiades; els recursos que es poden interposar en cas de conflicte, i les mesures necessàries per fer efectives les obligacions esmentades.

Aquesta norma estableix la obligació del Col·legi Professional de donar informació als ciutadans de les dades relatives als professionals col·legiats, entre d'altres.

En aquest punt, i en el mateix sentit, convé fer referència a l'article 40.b) bis) la Llei 7/2006, que preveu en el seu article 40.b.bis) l'accés a les dades per part dels col·legiats a través de la finestra única.

"Article 40 bis Finestreta única:

2. En tot cas, els col·legis professionals han de garantir l'accés mitjançant finestra única a la informació següent:

a) L'accés al registre de col·legiats, que ha d'estar actualitzat, en el qual constin les dades següents: nom i cognoms dels professionals col·legiats, número de col·legiació, títols oficials, domicili professional."

Segons aquest precepte els col·legis professionals, per mitjà de la finestra única i per tal de garantir la millor defensa dels drets dels consumidors i usuaris, permetran l'accés al Registre de col·legiats, que haurà d'estar permanentment actualitzat, en què constaran, com a mínim, les dades relatives al nom i cognom dels professionals col·legiats, al número de col·legiat, als títols oficials i al domicili professional. En aquest punt convé també fer referència a la Ley 2/1974, de 13 de febrero de Colegios Profesionales, que quan fa referència a les dades que es facilitaran per mitjà de la finestra única preveu també, en el seu article 10.2, la dada relativa a la situació d'habilitació professional.

D'acord amb aquest precepte, per tant, hi ha la possibilitat de que el Col·legi professional, per mitjà del seu web, pugui informar en tot moment de si un determinat col·legiat està en situació d'exercent, no exercent, o en situació de baixa del Col·legi (situació d'exercici professional).

Si l'advocat ha estat donat de baixa del Col·legi professional, es pot simplement reflectir aquesta circumstància, com ja s'ha dit, excloent l'advocat afectat de la seva llista de professionals, sense necessitat de donar a conèixer el motiu de la mateixa.

IV

I per acabar, en relació amb la dada relativa a la data en que l'advocat passa de la situació d'exercent a no exercent o la data en que es produeix la baixa col·legial, escau fer les següents consideracions.

Com ja hem exposat els llistats professionals estan qualificats expressament com fonts d'accés públic, definides així a l'article 3.j) LOPD, i regulades a l'article 28 LOPD. Escau però analitzar, si la dada relativa a la data en què canvia la situació d'habilitació per exercir és necessària per complir amb la finalitat que té el llistat de col·legiats al Col·legi d'advocats, atès que d'acord amb el que estableix l'article 28 LOPD, el professional només podrà demanar l'exclusió d'aquelles dades que resultin innecessàries per al compliment de la finalitat del fitxer.

Article 28. Dades incloses en les fonts d'accés públic

1. Les dades personals que figurin en el cens promocional, o les llistes de persones que pertanyin a grups de professionals a què es refereix l'article 3.j) d'aquesta Llei s'han de limitar a les que siguin estrictament necessàries per complir la finalitat a què es destina cada llistat. La inclusió de dades addicionals per les entitats responsables del manteniment d'aquestes fonts requereix el consentiment de l'interessat, que pot ser revocat en qualsevol moment.(...)

La Llei 7/2006, té com a objecte principal, entre d'altres, regular l'exercici de les professions titulades en l'àmbit territorial de Catalunya i les associacions professionals, els col·legis professionals i els consells de col·legis professionals que hi exerceixen llur activitat. Entre les funcions públiques que són atribuïdes als col·legis professionals a l'article 39 de la Llei, cal destacar el que estableix l'apartat b) d'aquest article: "*b) Vetllar pels drets i pel compliment dels deures i les obligacions dels col·legiats i perquè no es produeixin actes d'intrusisme, de competència deslleial o altres actuacions irregulars en relació amb la professió col·legiada, adoptant, si s'escau, les mesures i les accions establertes per l'ordenament jurídic.*"

La publicació de les llistes de professionals és un element indispensable per assolir aquestes finalitats atès que permetran la ordenació de la professió, protegiran als propis professionals davant l'intrusisme i donarà a conèixer amb la seva publicació quins són els professionals que reuneixen els requisits per exercir la professió. La dada relativa a la situació d'exercici professional és una dada necessària i no accessòria pels motius ja exposats en els apartats anteriors. Ara bé, la dada relativa a la data concreta en que un advocat col·legiat modifica la seva situació d'exercent per la de no exercent, o bé causa baixa al Col·legi, no és una data

necessària per assolir la finalitat pretesa amb la guia col·legial, i per tant, d'acord amb l'article 28 LOPD es requeriria el consentiment del col·legiat per a la seva publicació.

De la mateixa manera, encara que el Col·legi no publicués aquesta dada, això no exclou la possibilitat de facilitar-la a aquell tercer, ciutadà o advocat, que tingui interès legítim en conèixer aquesta dada, atès que pot haver-hi diferents casos en que aquesta dada esdevingui rellevant. En aquest cas caldrà tenir en compte el règim d'accés a la informació previst a l'article 37 Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJPAC), en especial l'article 37.3.

Conclusions

L'accés per part dels ciutadans a les dades sobre la situació d'exercici professional dels advocats d'un Col·legi Professional és una comunicació de dades.

Les dades contingudes a la guia del col·legi consistents en les dades contingudes a l'article 3.j) LOPD i 7.1.c) del RLOPD, entre les quals la situació d'exercici professional, tenen la consideració de fonts accessibles al públic, i per tant trobarien l'habilitació legal per a la seva comunicació a tercers en l'article 11.2.b) de la LOPD.

La dada relativa a la data concreta en que un advocat col·legiat modifica la seva situació d'exercent per la de no exercent, o bé causa baixa al Col·legi, no forma part de les dades incloses en aquesta habilitació legal, i per tant, d'acord amb l'article 28 LOPD es requeriria el consentiment del col·legiat per a la seva publicació. No obstant això, el Col·legi podrà facilitar aquesta dada a un tercer, ciutadà o advocat, que tingui interès legítim en conèixer-la, d'acord amb l'article 37.3 LRJPAC, atès que pot haver-hi diferents casos en que aquesta dada esdevingui rellevant.

Barcelona, 9 de maig de 2012